

Til Universitetsstyret
Fra Universitetsdirektøren

Sakstype: Vedtakssak

Møtesaksnr.: V-sak 3

Møtenr.: 1/2014

Møtedato: 04.02.2014

Notatdato: 21.01.2014

Arkivsaksnr.: 2008/14503

Saksbehandler: Bjørn Engeset, Avdeling for fagstøtte

SAKSTITTEL:

Oppnevning av institusjonsansvarlig for skikkethetsaker ved Universitetet i Oslo og oppnevning av medlemmer for skikkethetsnemnda ved Universitetet i Oslo.

FORSLAG TIL VEDTAK:

- 1. Universitetsstyret oppnevner følgende som institusjonsansvarlig for skikkethetsaker ved Universitetet i Oslo:** Kristin Margrete Heggen, professor i helsefag og studiedekan ved Det medisinske fakultet.
- 2. Universitetsstyret oppnevner følgende medlemmer til skikkethetsnemnda ved Universitetet i Oslo:**
 - Faglig leder for skikkethetsnemnda:**
Kristin Margrete Heggen.
 - Faglig studieleder:**
Eli Ottesen, førsteamanuensis ved Institutt for lærerutdanning og skoleforskning, samt prodekan for studier og utdanning ved Det utdanningsvitenskapelige fakultet.
 - Representanter for praksisfeltet:**
Henrik Schultz, instituttleder ved Farmasøytisk institutt.
Siri Gullestad, professor ved Psykologisk institutt.
 - Representanter for faglærerne:**
Erik Saxagaard, førsteamanuensis ved Institutt for klinisk odontologi.
Helga Refsum, professor i ernæringsvitenskap ved Institutt for medisinske basalfag.
 - Studentrepresentanter:** Daniel Strandbakken Nilsen
Josefine Eilsø Nielsen

Institusjonsansvarlig for skikkethetsaker ved UiO og medlemmene av skikkethetsnemnda ved UiO oppnevnes fra denne dag frem til 30.juni 2016.

Studentrepresentantene oppnevnes fra denne dag frem til 30.juni 2014.

Vedlegg:

Fremleggsnotat av 21.01.2014

Forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning

Kunnskapsdepartementets rundskriv F-14-06 til forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning

TIL
UNIVERSITETSSTYRET

Oppnevning av institusjonsansvarlig for skikkethetsaker ved Universitetet i Oslo og medlemmer til skikkethetsnemnda ved Universitetet i Oslo

Bakgrunn

Ved Universitetet i Oslo skal skikkethetsvurdering foretas innenfor flere utdanninger, herunder blant annet farmasi (inkludert reseptar), psykolog, lege, tannlege, jf. forskrift av 7.oktober 2005 nr. 1109 om hvilke utdanninger som skal omfattes av skikkethetsvurdering etter lov om universiteter og høyskoler § 4-10.

Løpende skikkethetsvurdering

Skikkethetsvurdering innebærer at institusjonen skal foreta en løpende vurdering av studentens faglige og personlige forutsetning for å kunne fungere som lærer eller helsepersonell. Skikkethetsvurdering skal foretas gjennom hele studiet og skal vurderes løpende både i den teoretiske og den praktiske delen av studiet.

Særskilt skikkethetsvurdering

Hvis det er tvil om en students skikkethet, skal det foretas en såkalt særskilt skikkethetsvurdering. Dette skal benyttes i spesielle tilfeller når andre formelle og uformelle virkemidler underveis i studiet ikke har avhjulpet situasjonen. Det viktigste virkemiddelet ligger i selve studiet, ved at studenten kan få stryk i fag eller praksis. Studenter som viser at de ikke behersker praksissituasjonen vil som hovedregel ikke bestå praksisdelen av utdanningen. Hvis institusjonen ser at en student ikke vil ha mulighet for eller vil få store problemer med å fullføre utdanningen, bør studenten få veiledning om dette og eventuelt rådes til å avbryte utdanningen.

For den særskilte skikkethetsvurderingen er det oppnevnt *en* institusjonsansvarlig ved Universitetet i Oslo. Tvil om en students skikkethet meldes til vedkommende. Hvis det foreligger berettiget tvil om en student er skikket, skal studenten få tilbud om utvidet veiledning og oppfølging med mindre det er åpenbart at slik oppfølging ikke er egnet til å hjelpe studenten. Hvis utvidet veiledning ikke medfører den nødvendige endring, skal institusjonsansvarlig fremme saken for skikkethetsnemnda.

Skikkethetsnemnda skal lage en innstilling til Den sentrale klagenemnd ved Universitetet i Oslo, med en vurdering av hvorvidt studenten er skikket eller ikke og hvorvidt studenten bør utestenges fra studiet.

Det er styret selv som skal oppnevne medlemmene.

Skikkethetsnemnda har ikke tidligere behandlet saker ved Universitetet i Oslo.

Etter forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning § 6 skal:

”..styret selv oppnevne en skikkethetsnemnd. Nemnda skal bestå av: en faglig leder for avdeling eller fakultet for lærerutdanningen eller sosialfagutdanningene, eller tilsvarende funksjon.

-en faglig studieleder for lærerutdanningen eller helse- eller sosialfagutdanningene, eller tilsvarende funksjon

-to representanter fra praksisfeltet

-to faglærere

-to studentrepresentanter
-en ekstern representant med juridisk embetseksamen”

Nærmere retningslinjer for skikkethetsnemndas sammensetning, fremgår av Kunnskapsdepartementets rundskriv F-14-06 av 14.07.2006.

Hver institusjon skal bare ha *en* skikkethetsnemnd. Ved institusjoner hvor lærer-, helse- og sosial fagutdanningene er spredt på flere avdelinger eller fakulteter eller tilsvarende, bør styret sørge for å få en bredest mulig representasjon ved oppnevningen, men styret må også vektlegge at de som oppnevnes fra hver institusjon har god kjennskap til utdanningene. Hvis lærerutdanningen eller helse- og sosialfagutdanningene ikke er organisert i en avdeling, enhet, eller fakultet, må styret oppnevne personer som har tilsvarende funksjoner som faglig leder for avdeling eller fakultet eller tilsvarende og studieleder ved institusjonen. Styret må holde seg innenfor de rammene denne bestemmelsen trekker opp for nemndas sammensetning.

Det skal ikke velges vararepresentanter for medlemmene i nemnda. Faglig leder er nemndas leder. Ekstern representant skal være jurist. Det er adgang til å oppnevne medlemmer som tidligere har vært medlem. Det er styret selv som oppnevner medlemmer til skikkethetsnemnda, hvilket innebærer at myndigheten ikke kan delegeres.

Universitetsdirektøren foreslår følgende personer oppnevnt:

Institusjonsansvarlig for skikkethetsaker ved Universitetet i Oslo og faglig leder for skikkethetsnemnda ved Universitetet i Oslo: Kristin Margrete Heggen, professor i helsefag, valgt studiedekan (bachelor- og masterstudier) ved Det medisinske fakultet for perioden 2011 – 2014.

Faglig studieleder: Eli Ottesen, førsteamanuensis ved Institutt for lærerutdanning og skoleforskning og prodekan for studier og utdanning ved Det utdanningsvitenskapelige fakultet.

Representanter på praksisfeltet: Henrik Schultz, instituttleder ved Farmasøytisk institutt. Siri Gullestad, professor ved Psykologisk institutt.

Representanter for faglærerne:

Erik Saxegaard, førsteamanuensis ved Institutt for klinisk odontologi.

Helga Refsum, professor i ernæringsvitenskap ved Institutt for medisinske basalfag.

Studentrepresentanter: Daniel Strandbakken Nilsen

Josefine Eilsø Nielsen

Ekstern representant: Advokat Christian F. Galtung, advokat/partner Advokatfirmaet Kluge DA.

Medlemmene oppnevnes fra denne dag frem til 30. juni 2016.

Studentrepresentantene oppnevnes fra denne dag frem til 30. juni 2014.

Nærmere om personene som foreslås oppnevnt

Som faglig leder og institusjonsansvarlig for skikkethetsaker foreslås Kristin Heggen. Heggen har tidligere erfaring både som leder for skikkethetsnemnda ved UiO og institusjonsansvarlig som skikkethetsaker ved UiO. Heggen underviser på masterstudiet i helsefagvitenskap og veileder PhD studenter tilknyttet Det medisinske fakultets doktorgradsprogram og Det utdanningsvitenskapelige fakultets doktorgradsprogram.

Som faglig studieleder foreslås Eli Ottesen, førsteamanuensis ved Institutt for lærerutdanning og skoleforskning. Ottesen underviser på masterprogrammet i utdanningsledelse og deltar i forskningsprosjektet ”Legal standards and professional judgement in leadership”. Prosjektet undersøker blant annet ledere på ulike nivåer i skoler fortolker og håndhever lovverket i et samspill

med andre aktører. Sentralt i prosjektet står elevenes rett til et godt psykososialt miljø, retten til spesialundervisning og tilpasset opplæring. Ottensen ble i 2013 valgt til prodekan for studier og utdanning ved Det utdanningsvitenskapelige fakultet.

Siri Gullestad og Henrik Schultz foreslås som representanter fra praksisfeltet.

Siri Gullestad er professor i klinisk psykologi ved Psykologisk fakultet. Gullestad har lang erfaring som psykoterapeut, veieder og foreleser. Gullestad er tidligere president i Norsk Psykologisk forening. Gullestad har erfaring tidlige erfaring som representant i skikkethetsnemnda for praksisfeltet.

Henrik Schultz er instituttleder ved Farmasøytisk institutt. Han har tidligere omfattende erfaring fra lederstillinger innefor legemiddelindustrien. Han har også jobbet som apoteker. Schultz er styremedlem i Farmasøytisk Forskerskole.

Erik Saxegaard og Helga Refsum foreslås som representanter for faglærerne.

Erik Saxegaard er førsteamanuensis ved Institutt for klinisk odontologi. Han driver egen tannlegepraksis i Oslo.

Helga Refsum er professor i ernæringsvitenskap. Hun er også visiting professor ved University of Oxford.

Advokat Christian Galtung foreslås oppnevnt som ekstern representant. Galtung jobber som advokat/partner ved advokatfirmaet Kluge DA. Galtung har møterett for Høyesterett. Galtung har omfattende erfaring innefor blant annet fagområdene offentlig sektor, tvisteløsning, mekling og prosedyre. Galtung er leder for Advokatforeningens lovutvalg for forvaltningsrett.

De foreslåtte medlemmer er i overensstemmelse med forslag fra de fakulterer som har utdanninger som faller inn under skikkethetsvurdering.

Som studentrepresentant foreslås Daniel Sandbakken Nilsen oppnevnt. Nilsen studerer bachelor innen spesialpedagogikk, Det utdanningsvitenskapelige fakultet. Nilsen påstartet studiene høsten 2011.

Videre foreslås Josefine Eilsø Nielsen oppnevnt. Hun studerer farmasi (master), og påstartet studiene høsten 2010

Det bemerkes at ovennevnte studentrepresentanter samt varaerrepresentanter er forslått oppnevnt av Studentparlamentet.

Gunn-Elin Aa. Bjørneboe
universitetsdirektør

Monica Bakken
avdelingsdirektør

DET KONGELIGE
KUNNSKAPSDEPARTEMENT

Rundskriv

Universiteter og høyskoler
Samordna opptak

Erstatter rundskriv
F-060-99

Nr.
F-14-06

Vår ref
200600906

Dato
14.07.2006

Forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning

Kunnskapsdepartementet har 30. juni 2006 fastsatt *forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning* (nr 859) med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 4-10 sjette ledd. Forskriften trer i kraft 1. august 2006, jf. vedlegg.

Skikkethetsvurdering etter lov om universiteter og høyskoler § 4-10 har tidligere omfattet lærerutdanninger, men utvides nå til også å omfatte nærmere angitte helse- og sosialfagutdanninger. Når det gjelder spesifikt hvilke utdanninger skikkethetsvurderingen omfatter, viser vi til § 1 i forskriften.

Skikkethetsvurdering i de berørte helse- og sosialfagutdanningene vil gjelde for nye studenter som begynner på de aktuelle utdanningene fra og med 1. august 2006 og senere. Skikkethetsvurdering i lærerutdanningene er en videreføring og gjelder følgelig også for de studenter som har begynt på utdanningen før 1. august 2006.

Av lov om universiteter og høyskoler § 4-10 følger at skikkethetsvurdering skal foregå gjennom hele studiet (jf. § 4-10 første ledd). Vitnemål for fullført utdanning forutsetter at studenten er vurdert som skikket for yrket (jf. § 4-10 annet ledd). Styret selv eller institusjonens klagenemnd kan etter innstilling fra en egen skikkethetsnemnd vedta at en student ikke er skikket for yrket. En student som ikke er skikket for yrket, kan utestenges fra studiet (jf. § 4-10 tredje ledd).

Departementet vil understreke at muligheten til å vurdere en student som ikke skikket etter en særskilt skikkethetsvurdering bare må benyttes i helt spesielle tilfeller, når

andre formelle og uformelle virkemidler underveis i studiet som skal sikre at bare studenter som oppfyller kravene får vitnemål, ikke har avhjulpet situasjonen. Det viktigste virkemidlet ligger i selve studiet, dvs. studenten kan få stryk/ikke-bestått i fag eller praksis.

Vi minner også om bestemmelsene i lov om universiteter og høyskoler § 4-8 annet ledd:

En student som grovt klanderverdig har opptrådt på en slik måte at det er skapt fare for liv eller helse for pasienter, klienter, barnehagebarn, elever eller andre som studenten har å gjøre med som del i klinisk undervisning eller praksisopplæring, eller som gjør seg skyldig til grove brudd på taushetsplikt eller i grovt usømmelig opptreden overfor disse, kan etter vedtak av styret selv eller institusjonens klagenemnd, jf. § 5-1, utestenges fra studiet i inntil tre år. Institusjonen skal informere Sosial- og helsedirektoratet om utestenging etter dette alternativ når det gjelder studenter som følger utdanninger som kan utløse rett til autorisasjon etter helsepersonelloven § 48 første ledd.

Vi viser videre til bestemmelsene om bortvisning og utestenging ved grovt forstyrrende opptreden og ved fusk ved eksamen, jf lov om universiteter og høyskoler § 4-8 første og tredje ledd.

Det er viktig at studentene blir informert på forhånd om ordningen med skikkethetsvurdering. Av forskriftens § 5 følger at institusjonen skal sørge for at alle studentene får informasjon om skikkethetsvurderingen og hva den innebærer ved studiestart.

Flere instanser har i høringsrunden etterspurt krav om politiattest ved opptak til de utdanninger som omfattes av ordningen med skikkethetsvurdering. Poliattest ved opptak til høyere utdanning reguleres i forskrift om opptak til universiteter og høyskoler. Departementet vil komme tilbake til en eventuell vurdering om utvidelse av ordningen med politiattest ved opptak til høyere utdanning.

Merknaden til enkelte paragrafer i forskriften:

Til §§ 1 og 2:

Institusjonene skal foreta en helhetsvurdering av en students faglige og personlige forutsetninger for å kunne fungere som lærer, eller som helse- eller sosialpersonell. Skikkethetsvurdering er et av de virkemidler institusjonene har til rådighet når de skal foreta denne helhetsvurderingen. Muligheten til å vurdere en student som ikke skikket etter en særskilt skikkethetsvurdering må bare benyttes i helt spesielle tilfeller, når andre formelle og uformelle virkemidler underveis i studiet som skal sikre at bare studenter som oppfyller kravene får vitnemål, ikke har avhjulpet situasjonen. Vitnemål for fullført utdanning forutsetter at studenten er vurdert som skikket for det aktuelle yrket (jf. universitets- og høyskoleloven § 4-10 annet ledd).

Det viktigste virkemiddelet ligger i selve studiet; studenter kan få **stryk/ikke-bestått i fag eller praksis**. I praksisopplæringen skal studentene ha veiledning og oppfølging.

Studenter som viser at de ikke behersker praksissituasjonen, vil som hovedregel ikke bestå praksisdelen av utdanningen.

Dersom utdanningsinstitusjonen ser at en student ikke vil ha mulighet for, eller vil ha store problemer med å fullføre lærer-, helse- eller sosialfagutdanningen, bør studenten få **veiledning** om dette og eventuelt rådes til å avbryte utdanningen.

En student som under praksisopplæring har opptrådt grovt klanderverdig på en måte som har skapt fare for barnehagebarns, elevs, klienters, pasienters eller andres liv eller helse, kan etter universitets- og høyskoleloven § 4-8 annet ledd **utestenges** fra studiet i inntil 3 år. I tillegg er det bestemmelser om **bortvisning** og utestenging ved grovt forstyrrende opptreden og ved fusk ved eksamen, jf. § 4-8 første og tredje ledd.

For enkelte studier der studentene kommer i kontakt med pasienter, klienter, barnehagebarn, elever eller andre, kan det etter universitets- og høyskoleloven § 4-9 kreves **politiattest** ved opptak til, eller underveis i studiet. Anmerkninger på politiattesten kan føre til utestenging fra praksisopplæring eller klinisk undervisning. Det er fastsatt i forskrift hvilke studier som omfattes av denne bestemmelsen, hvilke straffbare forhold som kan føre til utestenging og saksbehandlingsregler.

Den løpende skikkethetsvurderingen skal foregå gjennom hele studietiden. Dette er blant annet begrunnet ut i fra hensynet til barnehagebarn, elever, pasienter, klienter og brukere som studentene er i kontakt med i praksis. Den enkelte students skikkethet skal vurderes løpende både i den teoretiske og den praktiske delen av studiet. Det er institusjonens ansvar å sørge for at de ansatte ved lærer-, helse- og sosialfagutdanningene har den nødvendige kunnskap og kompetanse til å kunne foreta en løpende vurdering av studentenes skikkethet.

Den særskilte skikkethetsvurderingen begynner med at en innlevert tvilsmelding blir behandlet av institusjonsansvarlig for skikkethetsvurdering, jf. § 9. Institusjonsansvarlig for skikkethetsvurdering utreder saken og utarbeider eventuelt et utvidet veiledningsopplegg. Hvis utvidet veiledning ikke anses å være egnet til å hjelpe studenten, eller gjennomført utvidet veiledning ikke har medført den nødvendige endring og utvikling hos studenten, går saken til behandling i skikkethetsnemnda. Skikkethetsnemnda innstiller til styret selv eller institusjonens klagenemnd, som på bakgrunn av innstillingen kan fatte vedtak om at en student ikke er skikket for yrket, og eventuelt vedtak om utestenging som følge av dette. Den felles klagenemnda for behandling av klagesaker etter lov om universiteter og høyskoler §§ 4-7 til 4-10 er klageinstans for styrets/klagenemndas vedtak. Ved saksbehandlingen i forbindelse med særskilt skikkethetsvurdering, skal forvaltningslovens regler om habilitet, taushetsplikt, forhåndsvarsling, utredningsplikt, dokumentinnsyn, begrunnelse osv. følges.

Til §§ 3 og 4:

Vurderingen av en students skikkethet vil være sammensatt og kriteriene i bestemmelsene må suppleres med skjønn. Et minstekrav for å kunne stadfeste at det

foreligger manglende skikkethet for yrket er likevel at minst ett av kriteriene som følger av §§ 3 og 4, foreligger. Deretter må det vurderes om dette, alene eller sammen med andre forhold, utgjør en **mulig fare** for barnehagebarns og elevers, eller pasienters, klienters og brukeres liv, fysiske og psykiske helse, rettigheter og sikkerhet iht. § 2. Det vises for øvrig til merknaden til §§ 1 og 2 der det går frem at muligheten til å vurdere en student som ikke skikket etter en særskilt skikkethetsvurdering må bare benyttes i helt spesielle tilfeller, når andre formelle og uformelle virkemidler som skal sikre at bare studenter som oppfyller kravene får vitnemål, underveis i studiet ikke har avhjulpet situasjonen.

Som hovedregel vil de forhold som vurderes knytte seg til selve studiesituasjonen. Med studiesituasjonen menes både teori- og praksisundervisning. Med studietid menes både studiesituasjon og fritid. Forhold eller hendelser som ligger utenfor studiesituasjonen, kan bare tillegges vekt i den grad de har, eller må antas å kunne ha innvirkning på hvordan studenten vil utføre oppgavene som lærer, eller som helse- eller sosialpersonell.

I utgangspunktet vil forhold som er knyttet til selve praksisperioden ikke alene kunne føre til at studenten blir vurdert som ikke skikket, dersom studenten har bestått praksisperioden. Men slike forhold kan være momenter som blir tillagt vekt i en helhetsvurdering av studentens skikkethet. På samme måte vil det at man blir midlertidig utestengt etter universitets- og høyskoleloven § 4-8 ikke i seg selv innebære at studenten ikke er skikket. Det avgjørende må være om forholdet vil være egnet til å hindre studenten i en tilfredsstillende utøvelse av det aktuelle yrket.

Ved vurderingen av ulike momenter må det legges vekt på hvor langt studenten er kommet i studiet, og hvorvidt læring og utvikling i det videre studiet kan tenkes å gjøre studenten skikket til det aktuelle yrket.

Til § 4:

- a) Gjelder konkret atferd, ved mangel på omtanke og empati ovenfor svakstilte grupper.
- b) For å oppnå gode behandlingsresultater i helse- og sosialsektoren kreves det samarbeid som omfatter vilje og evne til aktiv deltakelse.
- d) Her tenkes det for eksempel på forhold som viser at studenten i kontakt med klienter eller pasienter opptrer uansvarlig og ukritisk p.g.a. rusmisbruk. Helsepersonelloven § 8 krever "pliktmessig avhold", og det står i loven at helsepersonell ikke skal innta alkohol eller andre rusmidler i arbeidstiden. Tyveri av medikamenter alene eller i kombinasjon med rusmisbruk er adferd som bør bringes inn for skikkethetsnemnd.
- e) Gjelder adferd i og utenfor studiet som er uforenlig med fremtidig yrkesutøvelse.
- g) Uforsvarlig virksomhet gir grunn for tilbakekallelse av autorisasjon. På samme måte vil grov uaktsomhet eller uansvarlighet i studiesituasjonen kunne føre til vedtak om manglende skikkethet og eventuell utestenging. Her tenkes spesielt på yrker som krever stor nøyaktighet og aktpågivenhet.

Flere av vurderingstemaene som gjelder ved skikkethetsvurdering av helse- og sosialfagstudenter er vurderingstema også ved tildeling og frafall av autorisasjon av helsepersonell. Vi viser i denne sammenheng til §§ 53 og 57 og ellers også til §§ 4 og 8 i lov om helsepersonell. Denne loven omfatter ikke personell knyttet til sosiale tjenester, men kriteriene for vurdering av skikkethet i forskriftens § 4 gjelder for studenter både i helse- og sosialfagutdanningene.

Til § 5:

Dette er en presisering av den alminnelige veiledningsplikten institusjonen har etter forvaltningsloven, jf. forvl. § 11. Viktigheten av god informasjon til studentene understrekes. I tillegg til at studentene skal informeres om selve innholdet i skikkethetsvurderingen, vil personopplysningsloven §§ 19 og 20 pålegge institusjonene å informere om den behandling av personopplysninger som eventuelt skal skje. I henhold til nevnte bestemmelser i personopplysningsloven må det bl.a. opplyses om hva som er formålet med behandlingen, at opplysningene lagres i et sentralt register og om retten til innsyn, retting og sletting.

Institusjonen bør lage interne retningslinjer for informasjon om skikkethetsvurdering til studentene.

Til § 6:

Når forskriften sier at "styret selv" skal oppnevne skikkethetsnemnd innebærer det at det ikke er adgang for styret til å delegerer sin avgjørelsesmyndighet til andre organer ved institusjonen, jf. universitets- og høyskoleloven §§ 8-2 og 9-1.

Hver institusjon skal bare ha en skikkethetsnemnd. Ved institusjoner hvor lærer-, helse- og sosialfagutdanningene er spredt på flere avdelinger eller fakulteter eller tilsvarende, bør styret sørge for å få en bredest mulig representasjon ved oppnevningen, men styret må også vektlegge at de som oppnevnes fra institusjonen har god kjennskap til disse utdanningene. Hvis lærerutdanningen eller helse- og sosialfagutdanningene ikke er organisert i en avdeling, enhet eller fakultet, må styret oppnevne personer som har tilsvarende funksjoner som faglig leder for avdeling eller fakultet eller tilsvarende og studieleder ved institusjonen. Styret må holde seg innenfor de rammene denne bestemmelsen trekker opp for nemndas sammensetning.

Det skal ikke velges vararepresentanter for medlemmene i nemnda. Departementet antar at det er relativt få saker som vil behandles i skikkethetsnemnda, og det er derfor ønskelig at nemndas medlemmer selv er tilstede ved saksbehandlingen for å bygge opp kompetanse og erfaring. Det er adgang for styret til å oppnevne medlem av nemnda til ny periode. Medlemmene oppnevnes for tre år. Studentrepresentantene oppnevnes for ett år. Medlemmene sitter i nemnda kun så lenge de oppfyller kravene i bestemmelsen.

Et medlem av nemnda er ikke inhabil selv om han/hun har hatt kontakt med studenten saken dreier seg om i løpet av studiet. Som nevnt i § 2 kommer forvaltningslovens regler til anvendelse, herunder forvl. § 6 om habilitetskrav. Dette innebærer at et medlem av nemnda er inhabil hvis det foreligger forhold som nevnt i forvl. § 6 første ledd bokstav

a - e. Den som melder tvil, regnes ikke som part i saken, og vil derfor ikke være inhabil etter regelen i fvl. § 6 første ledd bokstav a. Hvis det foreligger særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til et medlems upartiskhet, skal medlemmet ikke delta i saksbehandlingen, jfr. fvl. § 6 andre ledd.

Til § 7:

Styret, eller det organ ved institusjonen styret delegerer myndighet til, oppnevner én ansatt ved institusjonen som skal fungere som institusjonsansvarlig. Vedkommende bør velges ut fra personlige kvalifikasjoner og ha god kjennskap til praktisk lærerarbeid, og/eller praktisk helse- og sosialarbeid, gjerne med et arbeidsområde som omfatter veiledning av studenter. Den institusjonsansvarlige har ansvar for behandling av tvilsmeldinger før behandling i skikkethetsnemnda, i tillegg kan institusjonen bestemme at institusjonsansvarlig også skal ha ansvar for opplæring i skikkethetsvurdering på institusjonen og informasjon om skikkethetsvurdering til studentene.

Til § 8:

Alle som er i kontakt med studenten kan levere inn tvilsmelding. I de fleste tilfeller vil det være faglærere eller øvingslærere som finner grunn til å levere tvilsmelding, men det kan for eksempel også være studenter og administrativt ansatte ved institusjonen som har vært i kontakt med studenten. Institusjonsansvarlig skal ikke behandle innleverte tvilsmeldinger som er åpenbart ugrunnet.

Den som leverer tvilsmelding, har ikke adgang til å være anonym i forhold til institusjonsansvarlig, skikkethetsnemnda, styret eller studenten det er reist tvil om.

Til § 9:

Formålet med vurderingssamtalen er å utrede saken og la studenten få presentere sin side av saken. På dette nivået har studenten ikke rett til å få dekket utgifter til advokat eller annen talsperson av institusjonen, men studenten bør få ta med seg en talsperson til vurderingssamtalen dersom han/hun ønsker det. Institusjonsansvarlig bestemmer hvem som skal delta på møtet, alternativt kan institusjonen lage interne retningslinjer om dette.

Hovedregelen er at studenten skal få tilbud om utvidet oppfølging og veiledning. Det er bare i saker hvor dette åpenbart ikke er egnet til å gjøre studenten skikket at dette kan unnlates. Institusjonsansvarlig, eller den han/hun delegerer til, skal sørge for at plan for utvidet oppfølging og veiledning blir gjennomført. Alternativt kan institusjonen lage interne retningslinjer for dette arbeidet.

Institusjonsansvarlig skal utrede saken før den fremmes for skikkethetsnemnda, men han/hun skal ikke komme med en innstilling til nemnda.

Til § 10:

Fra og med dette trinnet i saksbehandlingen har studenten rett til å få utgifter til advokat eller annen talsperson dekket av institusjonen, jfr. universitets- og

høyskoleloven § 4-10 femte ledd. For dekning av advokatutgifter er det statens satser som skal legges til grunn.

Dokumentasjon som skal følge saken til skikkethetsnemnda er tvilsmelding om studenten, referat fra vurderingssamtaler med studenten, opplysninger om hvordan institusjonen har fulgt opp og veiledet studenten og andre skriftlige opplysninger i saken. Nemnda kan be om ytterligere dokumentasjon dersom den mener det er nødvendig.

For studentens adgang til å gjøre seg kjent med sakens opplysninger gjelder de begrensninger som følger av forvaltningslovens §§ 18 og 19.

Til § 11:

Etter universitets- og høyskoleloven § 4-10 tredje ledd skal vedtak om at en student ikke er skikket og vedtak om utestenging treffes i to separate vedtak. Begrunnelsen for dette er at det unntaksvis kan forekomme at de forhold som gjør en student ikke skikket for læreryrket eller for helse- eller sosialarbeid, er av en slik karakter at hun eller han fortsatt må karakteriseres som i stand til å fullføre en eller flere studieenheter i lærer-, helse- eller sosialfagutdanningen, eller til å utøve andre yrker der studieenheter fra lærer-, helse- eller sosialfagutdanningen gir en god bakgrunn. Det kan også forekomme at manglende skikkethet for yrket er forårsaket av f.eks. en ulykke eller sykdom som er oppstått i studietiden, eller forholdet kan være av midlertidig karakter. I slike situasjoner kan det være rimelig at studenten gis anledning til å fullføre studiet dersom han eller hun ønsker det. Dette gjelder særlig dersom de forhold som forårsaker ikke-skikkethetsvurderingen oppstår sent i studiet. Det skal derfor fattes særskilt vedtak dersom studenten i tillegg til vedtak om ikke-skikkethet for yrket, også skal utestenges fra å avlegge eksamen i enkeltfag eller hele utdanningen som følge av manglende skikkethet. Et aktuelt alternativ kan være å begrense utestengingen til å omfatte praksisperioden. Det normale vil imidlertid være at de forhold som fører til et vedtak om ikke-skikkethet vil være såpass alvorlige og vedvarende at det ikke er rimelig å la vedkommende fullføre utdanningen.

Hvis manglende skikkethet for yrket er forårsaket av forhold som styret eller institusjonens klagenemnda antar er av forbigående art, kan det i vedtaket bestemmes en utestengingsperiode som er kortere enn 3 år. Studenten skal ikke utestenges for en lengre periode enn det som er nødvendig sett i forhold til årsaken til at studenten er vurdert som ikke-skikket.

Styret/institusjonens klagenemnda kan fatte utestengingsvedtak med vilkår som må være oppfylt for at studenten skal få gjenoppta utdanningen etter kortere tid enn 3 år. Slike vilkår kan bestå i at studenten gjennomgår behandling, fremlegger legeattest eller lignende.

Hvis en student ønsker å gjenoppta utdanningen etter utestengingsperioden må han/hun **søke opptak**. Studenten skal ha de samme rettigheter og plikter som andre studenter, og har følgelig krav på fritak for tidligere avlagte eksamener etter reglene i

universitets- og høyskoleloven § 3-5. Hvis det etter en tid oppstår tvil om studentens skikkethet skal det foretas en ny særskilt skikkethetsvurdering etter reglene i denne forskriften, uavhengig av den tidligere skikkethetsvurderingen.

Hvis en student som er vurdert som ikke skikket fullfører lærer-, helse- eller sosialfagutdanningen, skal det ikke utstedes vitnemål, jf. universitets- og høyskoleloven § 4-10 annet ledd. Studenten har krav på å få utstedt en karakterutskrift, jfr. universitets- og høyskoleloven § 3-11 annet ledd. Det bør fremgå av karakterutskriften at den ikke er å likestille med et vitnemål fra den aktuelle utdanningen.

Dersom en student har blitt vurdert ikke-skikket, men hvor det ikke har blitt fattet vedtak om utestenging, må han eller hun, på lik linje med de som har blitt utestengt når utestengingsperioden er over, ha mulighet til å søke opptak på nytt for å muliggjøre en ny skikkethetsvurdering.

Vitnemål for fullført utdanning forutsetter for de utdanninger som omfattes av skikkethetsforskriften, at studenten har gjennomgått en løpende skikkethetsvurdering, jf. universitets- og høyskoleloven § 4-10 annet ledd. Når det gjelder fritak for tidligere avlagte eksamener, prøver m.v. må institusjonen vurdere hvilke deler av utdanningen studenten må ta på nytt for å få tilstrekkelig grunnlag for en skikkethetsvurdering.

Vedtak om at en student ikke er skikket og om utestenging, treffes med minst to tredels flertall, jf. universitets- og høyskoleloven § 4-10 fjerde ledd. Styret eller institusjonens klagenemnd kan vektlegge oppslutningen bak skikkethetsnemndas innstilling når de skal fatte vedtak. Styret eller institusjonens klagenemnd må ta selvstendig stilling til hva som er nødvendig av opplysninger for å sikre at saken er så godt opplyst som mulig, jf. fvl. § 17.

Til § 12:

Av hensyn til personvernet skal det opprettes et sentralt register. Registeret skal administreres av Samordna opptaka (SO). Registeret skal bare inneholde opplysninger om studentens navn og omfang og tidsbegrensning av utestenging. Det er bare SO som skal ha tilgang på opplysninger i det sentrale registeret. SO vil sammenholde opplysningene i registeret med søknader om opptak til lærer-, helse- og sosialfagutdanningen og annullere søknader fra utestengte studenter før søkerdata blir distribuert til institusjonene.

Institusjonene må sørge for at de har konsesjon fra Datatilsynet til å registrere vedtak om ikke skikkethet vedrørende sine egne studenter.

Til §§ 13 og 14:

Denne forskriften gjelder alle studenter på lærer-, helse- og sosialfagutdanninger fastsatt av Kongen, jf forskriftens § 1 og forskrift 7. oktober 2005 nr. 1109 om hvilke utdanninger som skal omfattes av skikkethetsvurdering etter lov om universiteter og høyskoler § 4-10. For studenter på lærerutdanningene (utdanningene nevnt i § 1 nr. 1 til 5) gjelder forskriften i tråd med det som gjaldt før utvidelsen, både for de som begynner

utdanningen høsten 2006 eller senere, og de studenter som har påbegynt utdanningen før 1. august 2006. For studenter på helse- og sosialfagutdanningene (utdanningene nevnt i § 1 nr. 6 til 24) gjelder forskriften de som begynner utdanningen høsten 2006 eller senere. Institusjonen må sørge for at nye studenter og de studentene som allerede er i gang med en utdanning får informasjon om den nye forskriften senest ved studiestart, jf. § 5 i forskriften.

Med hilsen

Rolf L. Larsen (e.f.)
fung. ekspedisjonssjef

Bodil Marie Olsen
fung. avdelingsdirektør

Vedlegg

Kopi: Departementene

Universitets- og høyskolerådet

Nettverk for private høyskoler

NOKUT

Studentorganisasjonene

Voksenopplæringsforbundet

Statens helsetilsyn

Statens autorisasjonskontor for helsepersonell

Sosial- og helsedirektoratet

Politihøgskolen

Forsvarets høyskoler

Vedlegg

FORSKRIFT OM SKIKKETHETSVURDERING I HØYERE UTDANNING

Fastsatt av Kunnskapsdepartementet 30. juni 2006 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 4-10 sjette ledd.

§ 1 Virkeområde

Ifølge forskrift av 7. oktober 2005 nr. 1109 om hvilke utdanninger som skal omfattes av skikkethetsvurdering etter lov om universiteter og høyskoler § 4-10, skal skikkethetsvurdering foregå ved følgende utdanninger:

1. førskolelærerutdanning,
2. allmennlærerutdanning,
3. faglærerutdanning,
4. yrkesfaglærerutdanning,
5. praktisk-pedagogisk utdanning,
6. audiograf (audiolog)
7. barnevernspedagog
8. bioingeniør
9. ergoterapeut
10. farmasøyt (inkludert reseptar)
11. fysioterapeut
12. jordmor
13. klinisk ernæringsfysiolog
14. lege
15. optiker
16. ortopediingeniør
17. psykolog
18. radiograf
19. sosionom
20. sykepleier
21. tannlege
22. tannpleier
23. tanntekniker
24. vernepleier

§ 2 Skikkethetsvurdering/definisjon

Løpende skikkethetsvurdering av alle studenter skal foregå gjennom hele studiet og skal inngå i en helhetsvurdering av studentens faglige og personlige forutsetninger for å kunne fungere som lærer eller som helse- eller sosialpersonell. En student som utgjør en mulig fare for barnehagebarns og elevs eller pasienters, klienters og brukeres liv, fysiske og psykiske helse, rettigheter og sikkerhet, er ikke skikket for yrket.

Hvis det er begrunnet tvil om en student er skikket, skal det foretas en særskilt skikkethetsvurdering. Forvaltningslovens regler om saksbehandling kommer til anvendelse ved særskilt skikkethetsvurdering

§ 3 Vurderingskriterier for lærerutdanningene

Kriterier ved vurderingen av om en student er skikket i utdanningene som nevnt i § 1 nr. 1 til 5 er:

- a) studenten viser manglende vilje eller evne til omsorg og til å lede læringsprosesser for barn og unge i samsvar med mål og retningslinjer for barnehagens og skolens virksomhet.
- b) studenten viser manglende vilje eller evne til å ha oversikt over hva som foregår i en barnegruppe eller klasse og ut fra dette skape et miljø som tar hensyn til barn og unges sikkerhet og deres psykiske og fysiske helse.
- c) studenten unnlater å ta ansvar som rollemodell for barn og unge i samsvar med mål og retningslinjer for barnehagens og skolens virksomhet.

- d) studenten viser manglende vilje eller evne til å kommunisere og samarbeide med barn, unge og voksne.
- e) studenten har problemer av en slik art at han/hun fungerer svært dårlig i forhold til sine omgivelser.
- f) studenten viser for liten grad av selvinnsikt i forbindelse med oppgaver i lærerstudiet og kommende yrkesrolle.
- g) studenten viser manglende vilje eller evne til å endre uakseptabel adferd i samsvar med veiledning.

§ 4 *Vurderingskriterier for helse- og sosialfagutdanningene*

Kriterier ved vurderingen av om en student er skikket i utdanningene som nevnt i § 1 nr. 6 til 24 er:

- a) studenten viser manglende vilje eller evne til omsorg, forståelse og respekt for pasienter, klienter eller brukere.
- b) studenten viser manglende vilje eller evne til å samarbeide og til å etablere tillitsforhold og kommunisere med pasienter, klienter, brukere, pårørende og samarbeidspartnere.
- c) studenten viser truende eller krenkende atferd i studiesituasjonen.
- d) studenten misbruker rusmidler eller tilegner seg medikamenter på ulovlig vis.
- e) studenten har problemer av en slik art at han/hun fungerer svært dårlig i forhold til sine omgivelser.
- f) studenten viser for liten grad av selvinnsikt i forbindelse med oppgaver i studiet og kommende yrkesrolle.
- g) studenten viser uaktsomhet og uansvarlighet som kan medføre risiko for skade av pasienter, klienter eller brukere.
- h) studenten viser manglende vilje eller evne til å endre uakseptabel adferd i samsvar med veiledning.

§ 5 *Informasjon til studentene*

Ved studiestart skal institusjonen sørge for at alle studentene får informasjon om skikkethetsvurderingen og hva den innebærer.

§ 6 *Skikkethetsnemnd*

Styret selv skal oppnevne en skikkethetsnemnd. Nemnda skal bestå av:

- en faglig leder for avdeling eller fakultet for lærerutdanningen eller helse- eller sosialfagutdanningene, eller tilsvarende funksjon
- en faglig studieleder for lærerutdanningen eller helse- eller sosialfagutdanningene, eller tilsvarende funksjon
- to representanter fra praksisfeltet
- to faglærere
- to studentrepresentanter
- en ekstern representant med juridisk embetseksamen.

Medlemmer oppnevnes for tre år av gangen. Studentrepresentantene oppnevnes for ett år. Faglig leder for avdeling eller fakultet eller tilsvarende funksjon, er nemndas leder.

Minst to tredjedeler av nemndas medlemmer skal være til stede ved saksbehandlingen.

§ 7 *Institusjonsansvarlig*

Styret oppnevner en ansatt ved institusjonen som institusjonsansvarlig for skikkethetsvurderingen. Institusjonsansvarlig kan oppnevnes blant skikkethetsnemndas medlemmer.

§ 8 *Tvilsmelding*

Tvil om en students skikkethet meldes skriftlig til institusjonsansvarlig. Den som leverer tvilsmelding, regnes ikke som part i saken.

Tvilsmeldinger som er åpenbart ugrunnet skal ikke behandles av institusjonsansvarlig.

§ 9 *Behandling hos institusjonsansvarlig*

Studenten skal varsles skriftlig om at det foreligger begrunnet tvil om vedkommendes skikkethet. Institusjonsansvarlig skal innkalle studenten til vurderingssamtale, og sørge for at saken blir så godt opplyst som mulig. Studenten skal få tilbud om utvidet oppfølging og veiledning med mindre det er

åpenbart at slik oppfølging ikke er egnet til å hjelpe studenten. Praksisperioder kan utsettes til etter at utvidet veiledning er avsluttet.

Fra vurderingssamtalen skal det lages skriftlig referat, som inneholder en beskrivelse av saksforholdet og eventuelle planer for utvidet oppfølging og veiledning av studenten.

Hvis utvidet oppfølging og veiledning ikke medfører den nødvendige endring og utvikling hos studenten, skal institusjonsansvarlig fremme saken for skikkethetsnemnda.

§ 10 *Behandling i skikkethetsnemnda*

Saker som fremmes for skikkethetsnemnda skal følges av all skriftlig dokumentasjon i saken. Nemnda skal utrede saken ytterligere dersom det er nødvendig.

Studenten skal varsles i god tid om tidspunktet for møtet, og gjøres kjent med sakens opplysninger. Studenten skal ha mulighet til å legge frem sine synspunkter for nemnda før møtet.

Nemnda lager en innstilling til styret eller institusjonens klagenemnd med en vurdering av hvorvidt studenten er skikket eller ikke, hvorvidt studenten bør utestenges helt eller delvis fra den aktuelle utdanningen, samt lengden på utestengingsperioden og eventuelle vilkår for at studenten skal få gjenoppta utdanningen. Uenighet i nemnda skal begrunnes og fremgå i innstillingen.

§ 11 *Behandling i styret/institusjonens klagenemnd*

På bakgrunn av skikkethetsnemndas innstilling fattet styret selv eller institusjonens klagenemnd vedtak om at en student ikke er skikket etter reglene i lov om universiteter og høyskoler § 4-10 tredje ledd og fjerde ledd. Det skal ikke utstedes vitnemål for den aktuelle utdanningen til en student som er funnet ikke-skikket.

Hvis en student som er funnet ikke-skikket skal utestenges fra utdanningen, skal det fattes særskilt vedtak om dette. Studenten kan utestenges fra utdanningen inntil 3 år. Ved kortere utestenging kan styret eller institusjonens klagenemnd stille vilkår som må være oppfylt før utdanningen gjenopptas.

Vedtak om utestenging skal opplyse studenten om at han/hun ikke kan søke eller ta imot plass ved tilsvarende utdanninger ved institusjoner under lov om universiteter og høyskoler i utestengingsperioden, og at han/hun må søke nytt opptak dersom utdanningen skal gjenopptas etter utestengingsperioden.

§ 12 *Sentralt register*

Når det er fattet vedtak om at en student utestenges på grunn av vedtak om ikke-skikkethet, skal opplysninger om studentens navn, omfang og utestengingsperiode sendes til Samordna opptak, som vil opprette et sentralt register. Hvis vedtak blir omgjort etter klage, skal det sendes melding til Samordna opptak om dette.

Opplysningene i det sentrale registret skal slettes når utestengingsperioden er over.

§ 13 *Overgangsbestemmelser*

For utdanningene som nevnt i § 1 nr. 6 til 24, gjelder skikkethetsvurdering etter denne forskrift for nye studenter som begynner de aktuelle utdanningene fra og med 1. august 2006 og senere. For utdanningene som nevnt i § 1 nr. 1 til 5, gjelder skikkethetsvurdering også for de studenter som har påbegynt utdanning før 1. august 2006.

§ 14 *Ikrafttredelse*

Denne forskrift trer i kraft 1. august 2006. Samtidig oppheves forskrift av 10. oktober 2005 nr. 1193 om skikkethetsvurdering i lærerutdanningene.